

**Przedmiotowy System Oceniania
z biologii
w Gimnazjum nr 3
z Oddziałami Integracyjnymi
w Zespole Szkół Samorządowych
im. 1 Pułku Ułanów Krechowieckich
w Augustowie**

Rok szkolny 2016/2017

**Program nauczania: *Program nauczania biologii w gimnazjum „Puls życia”*
autorstwa A. Zdziennickiej (Wyd. Nowa Era),
uwzględniający treści nowej podstawy programowej z biologii dla gimnazjum**

**Opracował zespół w składzie:
Agnieszka Górka**

Obowiązuje od 08.02.2016r

Najważniejszym założeniem Przedmiotowego Systemu Oceniania jest indywidualne podejście do każdego ucznia w procesie kształcenia.

I. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA.

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspomaganie procesu nauczania i uczenia się.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy.

II. OBOWIĄZKI UCZNIA.

- Aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych.
- Prowadzić zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń.
- Posiadać i przynosić na zajęcia lekcyjne podręcznik.
- Systematycznie przygotowywać się do zajęć.

Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do zajęć i możliwości odpowiedzi. Jedynie w przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia.

III. PRAWA UCZNIA.

- Każdy uczeń ma prawo do sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz jej uzasadnienia.
- Uczeń ma prawo być na bieżąco informowany o swoich ocenach.
- Każdy uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji
 - 2 razy w semestrze przy dwóch godz. biologii w tygodniu
 - 1 raz w semestrze przy jednej godz. biologii w tygodniu

Nieprzygotowanie obejmuje:

- a) brak gotowości do odpowiedzi ustnej
 - b) brak pracy domowej
 - c) brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń lub podręcznika
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu (z wyjątkiem sprawdzianu diagnostycznego przeprowadzanego w kl. II) w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz. Ocena z poprawy zostaje wpisana do dziennika lekcyjnego.
 - W przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia i wstrzymać się od oceniania ucznia w tym okresie.

IV. OCENIE PODLEGAJĄ:

- wiadomości i umiejętności nabyte przez ucznia
- twórcza praca uczniów
- aktywność i zaangażowanie w proces uczenia się.

V. ZASADY OCENIANIA.

1. Uczeń oceniany jest w 6-stopniowej skali ocen, określonej w Rozporządzeniu MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r., z późniejszymi zmianami.
2. Oceny za wiedzę i umiejętności uczeń otrzymuje zgodnie z opracowanymi wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny, przy indywidualnym traktowaniu każdego ucznia. Wymagania na poszczególne oceny stanowią załącznik do PSO.

3. Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania realizują wymagania edukacyjne dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.
W przypadku takich uczniów ocenie będzie podlegała przede wszystkim zawartość merytoryczna i wkład pracy.

4. Nauczyciel ma obowiązek wystawienia każdemu uczniowi przynajmniej jednej oceny w miesiącu, jeżeli uczeń uczestniczył w co najmniej trzech godzinach zajęć dydaktycznych.

5. Ocenie podlegają:

a) **Sprawdziany (S)** – przeprowadzane zgodnie z ustalonym harmonogramem, obejmujące 1 lub 2 omówione zgodnie z planem wynikowym działy lub w przypadku sprawdzianu diagnostycznego w kl. II obejmującego swym zakresem materiał kl. I i częściowo II, poprzedzone podaniem zakresu materiału i zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie wspólnie z nauczycielem ustalają zakres materiału na sprawdzian. Zadania w sprawdzianie są zróżnicowane i punktowane w zależności od stopnia trudności. Sprawdzian powinien być tak ułożony, aby ok. 60% punktów przypadało na zadania z poziomu podstawowego i ok. 40% punktów na zadania z poziomu ponadpodstawowego. Maksymalną ilość punktów przydziela się za bezbłędnie rozwiązane zadanie. W przypadku niepełnego rozwiązania lub błędów przydziela się za zadanie odpowiednio mniej punktów. W celu uzyskania ostatecznej oceny za sprawdzian zlicza się ogólną ilość zdobytych punktów i ocenia według następujących kryteriów:

96 – 100%	celujący (6)
85 – 95%	bardzo dobry (5)
70 – 84%	dobry (4)
50 – 69%	dostateczny (3)
35 – 49%	dopuszczający (2)
0 – 34%	niedostateczny (1)

Dopuszcza się stosowanie „+” i „-” w przypadku uzyskania maksymalnej lub minimalnej liczby punktów na daną ocenę (z wyjątkiem oceny *celujący*).

Nauczyciel ma 10 dni roboczych na sprawdzenie sprawdzianu i poinformowanie uczniów o ocenie. Sprawdziany pozostają do wglądu rodzicom tylko w szkole. Uczeń nie otrzymuje ich do domu.

Sprawdziany są obowiązkowe. Uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu w przypadku swojej nieobecności. W przypadku nie zaliczenia sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela uczeń otrzymuje ocenę *niedostateczny*.

b) **Kartkówki (K)** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji, trwające nie dłużej niż 15 min. Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.

Kartkówki ocenia się tak, jak sprawdziany, stosując następujące kryteria:

96 – 100%	celujący (6)
85 – 95%	bardzo dobry (5)
70 – 84%	dobry (4)
50 – 69%	dostateczny (3)
35 – 49%	dopuszczający (2)
0 – 34%	niedostateczny (1)

Uczeń, który korzysta z niedozwolonych pomocy podczas sprawdzianu lub kartkówki otrzymuje ocenę *niedostateczny*.

- c) **odpowiedzi ustne (O)** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji.
Każdy uczeń może być pytany na każdej lekcji.
- d) **prace domowe (Pd)** – utrwalające lub przygotowujące do opracowania następnej lekcji, zróżnicowane pod względem trudności na podstawowe i ponadpodstawowe.
Każdy uczeń w semestrze ma przynajmniej raz sprawdzoną pracę domową w zeszytach przedmiotowym lub zeszytach ćwiczeń. W przypadku nieobecności ucznia na lekcji ma on obowiązek uzupełnienia brakującej pracy domowej.
- e) **praca ucznia na lekcji – aktywność (A)**
Uczeń może otrzymać ocenę za aktywność na lekcji, pracę w grupie, samodzielne wykonanie ćwiczeń, prowadzenie notatek z lekcji.
W przypadku nieobecności ucznia na lekcji ma on obowiązek uzupełnienia brakującego tematu i notatki z lekcji oraz wykonania ćwiczeń.

Przy ustalaniu ocen z odpowiedzi ustnych, prac domowych oraz pracy na lekcji stosuje się kryteria analogiczne, jak przy sprawdzianach.
- f) **prace długoterminowe (Pdl)** – obejmujące wymagania z zakresu ponadpodstawowego, przygotowywane w formie referatów, plakatów, posterów, zielników, hodowli itp.
- g) **prace dodatkowe, takie jak (D):**
- **udział w konkursach biologicznych lub ekologicznych**
 - **wzbogacanie pracowni w okazy, pomoce dydaktyczne**
 - **samodzielne wykonywanie pomocy dydaktycznych** np. plansz biologicznych, schematów, modeli itp.
6. Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia prac pisemnych w ciągu 10 dni roboczych (nie później niż 10 dni roboczych przed klasyfikacją), poinformowania uczniów o ocenie oraz pokazania prac uczniom, omówienia ich i ustalenia sposobu dokonania poprawy błędów.
7. Nauczyciel w czasie sprawdzania prac pisemnych uczniów ma obowiązek poprawiania błędów ortograficznych, interpunkcyjnych i językowych.
8. Nauczyciel może wystawić ocenę częściową z próbnego egzaminu gimnazjalnego na podstawie wyniku uzyskanego przez ucznia, jeżeli liczba punktów możliwych do zdobycia z zakresu biologii wynosi minimum 5. Do wystawienia oceny stosuje się obowiązujące normy procentowe. Ocena z próbnego egzaminu nie podlega poprawie.
9. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne wystawiane są z ocen częściowych. Oceny te nie muszą być średnią arytmetyczną ocen częściowych.
10. Zasadniczy wpływ na ocenę śródroczną lub roczną mają oceny częściowe ze sprawdzianów, kartkówki i odpowiedzi ustnych.
11. W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne.
12. Ocena roczna jest oceną podsumowującą osiągnięcia edukacyjne w danym roku szkolnym.

13. Począwszy od czwartej klasy szkoły podstawowej co najmniej na 10 dni roboczych przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele są obowiązani poinformować ucznia, a wychowawcy przynajmniej jednego z rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla ucznia rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów mają obowiązek wpisać przewidywane oceny w dzienniku lekcyjnym długopisem w ostatniej kolumnie przed oceną roczną najpóźniej na 2 dni robocze przed zebraniem z rodzicami. O przewidywanych ocenach nauczyciel informuje ucznia na zajęciach edukacyjnych, zaś wychowawca informuje rodzica (prawnego opiekuna) na zebraniu z rodzicami.

VI. WARUNKI POPRAWIANIA OCEN.

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz. Ocena z poprawy zostaje wpisana do dziennika lekcyjnego.
2. Uczeń, który otrzymał półroczną ocenę niedostateczną z zajęć edukacyjnych, powinien przystąpić do sprawdzianu poprawkowego w terminie ustalonym z nauczycielem. Nauczyciel ma obowiązek opracować zakres wymagań koniecznych (na ocenę *dopuszczający*) dla ucznia. Ze sprawdzianu poprawkowego uczeń może uzyskać maksymalnie ocenę *dopuszczający*.
W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu poprawkowego, otrzymuje ocenę *niedostateczny*. Ocena ze sprawdzianu poprawkowego jest wpisywana jako ocena częściowa na drugie półrocze i ma znaczący wpływ na ocenę roczną.
3. Uczeń nieklasyfikowany na półrocze z zajęć edukacyjnych powinien przystąpić do sprawdzianu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym z nauczycielem. Nauczyciel ma obowiązek opracować zakres wymagań dla ucznia.
W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu klasyfikacyjnego, otrzymuje ocenę *niedostateczny*. Ocena ze sprawdzianu klasyfikacyjnego jest wpisywana jako ocena częściowa na drugie półrocze i ma znaczący wpływ na ocenę roczną.
4. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z procedurą ustaloną w statucie szkoły. Jeżeli uczeń chce uzyskać ocenę roczną wyższą, niż przewidywana, ma możliwość jej poprawy zgodnie z podanymi warunkami:
 - 1) Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen częściowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa.
 - 2) Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - a) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
 - b) przystąpienie do wszystkich przeprowadzanych przez nauczyciela sprawdzianów;
 - c) uzyskanie ze wszystkich sprawdzianów ocen pozytywnych, również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
 - d) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy.
 - 3) Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do nauczyciela przedmiotu, w ciągu 3 dni od zgodnego z zapisami statutu terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
 - 4) Nauczyciel informuje dyрекcję o ubieganiu się przez ucznia o podwyższenie oceny.
 - 5) W przypadku spełnienia przez ucznia wszystkich warunków z punktu 2, nauczyciel przedmiotu wyraża zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.

- 6) W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 2 prośba ucznia zostaje odrzucona, a nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
- 7) Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 5 dni roboczych przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu sprawdzianu pisemnego.
- 8) Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji nauczyciela.
- 9) Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą.
- 10) Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

VII. RODZAJE POMOCY I WSPARCIA DLA UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH.

1. Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia:

- wydłużenie czasu pracy na sprawdzianach i kartkówkach
- jeżeli uczeń sam nie wyrazi takiej chęci unikanie poleceń głośnego czytania przez ucznia
- w przypadku uczniów z dysgrafią możliwość pisania odpowiedzi drukowanymi literami lub wydruku komputerowego.

2. Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim:

- modyfikowanie planów wynikowych pod kątem dostosowania treści i wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i psychofizycznych ucznia
- dostosowanie liczby poleceń i poziomu ich trudności do indywidualnych możliwości ucznia
- częste powtarzanie kluczowych wiadomości i utrwalanie podstawowych umiejętności
- stosowanie pomocy wizualnych, nauczanie na konkretach, przykładach z życia
- wydłużenie czasu pracy na kartkówkach i sprawdzianach
- stosowanie prostych poleceń, głównie zadań zamkniętych, prawda – fałsz, na dobieranie
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.

3. Zespół Aspergera:

- konsekwentne informowanie przebiegu lekcji, zamierzonych efektach pracy, o ewentualnych zmianach
- promowanie zachowań aprobowanych społecznie
- częste kontrolowanie tempa i rytmu pracy
- proste, konkretne objaśnianie poleceń, zadawanie pytań sprawdzających zrozumienie poleceń
- wyznaczanie konkretnych ról społecznych, np. koordynator pracy w grupie, asystent nauczyciela itp.
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.

4. Zagrożenie niedostosowaniem społecznym:

- stosowanie pozytywnych wzmocnień poprzez zauważanie nawet najmniejszego wysiłku i sukcesów ucznia
- przypominanie o zasadach właściwego zachowania się
- stosowanie ćwiczeń na koncentrację uwagi

- skupianie uwagi na jednej rzeczy, uwzględnienie krótkiego czasu skupienia
- stosowanie pomocy wizualnych
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.

VIII. SPOSOBY DOSTARCZANIA INFORMACJI O WYNIKACH NAUCZANIA.

- Wyniki sprawdzianów i kartkówek omawiane są z uczniami na lekcjach.
- Do każdego sprawdzianu uczeń otrzymuje pisemną informację zwrotną obejmującą wiadomości i umiejętności opanowane i nieopanowane oraz wskazówki co do sposobów i kierunku dalszej jego pracy.
- Sprawdziany, przechowywane w szkole do 31 sierpnia danego roku szkolnego, są do wglądu dla rodziców podczas konsultacji przedmiotowych lub indywidualnych.
- Informacje o osiągnięciach uczniów przekazywane są rodzicom na zebraniach i podczas konsultacji.
- Na prośbę ucznia otrzymywane przez niego oceny mogą być wpisywane przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego.

.....

(data)

podpisy nauczycieli: 1.